Tavzihle Kesin Hüküm Değiştirilemez

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Birinci Bölüm	22.09.2026	İhlal

ESAS NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2022/64583	Anayasa 36, HMK 305

ÖZET

Bölge adliye mahkemesi kesinleşmiş tazminat ilamının manevi tazminat, gider ve vekâlet ücreti fıkralarına tavzihle 'müştereken ve müteselsilen' ibaresini ekledi. AYM, HMK 305/2 gereği hak ve borçların tavzihle değiştirilemeyeceğini belirterek ihlal kararı verdi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/tavzihle-kesin-hukmun-degistirilmesi-aym-2022-64583/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

(Başvuru Numarası: 2022/64583)

Karar Tarihi: 22/9/2026

[Heyet, raportör, başvurucu ve vekil adları derlemeye alınmamıştır. Başvurucular iki limited şirkettir; metinde "başvurucu Şirket (1)" ve "başvurucu Şirket (2)" olarak anılmıştır. Gerçek kişi adları ve baş harfleri çıkarılmıştır.]

I. BAŞVURUNUN ÖZETİ

1. Başvuru, kesinleşen hükmü değiştirecek şekilde tavzih kararı verilmesi nedeniyle hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

A. Başvurucular Aleyhine Açılan Maddi ve Manevi Tazminat Davası ile İlgili Süreç

2. Davacıların yakını 20/7/2012 tarihinde geçirdiği trafik kazası sonucu vefat etmiştir. Davacılar, davalı şoför, iki sigorta şirketi ve başvurucu Şirket (1) ile başvurucu Şirket (2) aleyhine 7/9/2012 tarihinde (Asliye Ticaret Mahkemesi sıfatıyla) Akçadağ Asliye Hukuk Mahkemesinde (Mahkeme) maddi ve manevi tazminat davası açmıştır.

3. Mahkeme, davanın kısmen kabulüne ve kısmen reddine karar vermiştir. Karara karşı taraflar istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesi (Bölge Adliye Mahkemesi) kararın kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir. Mahkeme, yeniden yapılan yargılama sonucunda davanın kısmen kabulüne ve kısmen reddine karar vermiştir. Tarafların karara karşı istinaf kanun yoluna başvurması üzerine Bölge Adliye Mahkemesi 18/11/2020 tarihinde başvurucu Şirket (2) ve davalı şoförün istinaf başvurusunun esastan reddine, davacılar vekilinin istinaf başvurusunun kabulüne ve yeniden karar verilmek üzere kararın kaldırılmasına kesin olarak karar vermiştir. Bölge Adliye Mahkemesinin davanın kısmen kabulüne dair kararının hüküm fıkrasının ilgili kısımları şöyledir:

"...

3-Davanın kısmen kabulü ile; davacı anne için 33.719,62 TL, davacı baba için ise 24.365,50 TL maddi tazminatının kaza tarihi olan 20/7/2012'den itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılar [şoför], [başvurucu Şirket (2)] ve [başvurucu Şirket (1)]'den, davalı A. Sigorta A.Ş'den ise poliçe limiti ile sınırlı olmak üzere dava tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte müştereken ve müteselsilen alınarak davacılara verilmesine,

4-Davacı babanın yaralanması nedeniyle 554,84 TL maddi tazminatın 20/7/2012'den itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalılar [şoför], [başvurucu Şirket (2)] ve [başvurucu Şirket (1)]'den, davalılardan A. Sigorta A.Ş'den ise poliçe limiti ile sınırlı olmak üzere dava tarihinden itibaren işleyecek avans faizi ile birlikte müştereken ve müteselsilen alınarak davacıya verilmesine, fazlaya dair talebin reddine,

5-Davacı babanın yaralanması nedeniyle takdiren 2.000,00 TL manevi tazminatın 20/7/2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı [şoför], davalı [başvurucu Şirket (2)] ve [başvurucu Şirket (1)]'den alınarak davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine,

6-Davacı anne ile davacı baba için takdiren 20.000,00'er TL, [sekiz] kardeş için ise ayrı ayrı takdiren 15.000,00'er TL manevi tazminatın kaza tarihi olan 20/7/2012'den itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı [şoför], davalı [başvurucu Şirket (2)] ve [başvurucu Şirket (1)]'den alınarak davacılara verilmesine, fazlaya dair taleplerin reddine,

...

8-Davacılar tarafından yapılan 3.994,50 TL ilk masraf, 309,00 TL ıslah harcı, 937,58 TL tebligat ve müzekkere giderleri olmak üzere toplam:5.241,08 TL yargılama giderlerinden davanın kabul ve ret oranına göre indirim yapılarak 4.234,54 TL'sinin davalılar, [şoför], A. Sigorta A.Ş., [başvurucu Şirket (2)] ve [başvurucu Şirket (1)]'den alınarak davacılara verilmesine, geri kalan kısmın davacılar üzerinde bırakılmasına,

...

11-Davacılar kendilerini vekil ile temsil ettirdiklerinden AAÜT uyarınca takdir edilen 19.188,40TL' nin davalılar davalılardan [şoför], [başvurucu Şirket (2)] ve [başvurucu Şirket (1)]'den alınarak davacılara verilmesine,

...

15-Davacıların istinaf aşamasında yatırmış olduğu istinaf başvuru harcı 98,10 TL, posta gideri 196,00 TL olmak üzere toplam 294,10 TL'den kabul ve red oranına göre hesaplanan 235,28 TL'nin davalılardan alınarak davacılara verilmesine, bakiyenin davacılar üzerinde bırakılmasına,

...".

B. Başvurucular Aleyhine Yürütülen İcra Takibi ve Şikâyet Yargılamaları Süreci

4. Davacılar, Malatya İcra Dairesinde (İcra Dairesi) başvurucu Şirketler, davalı şoför ve davalı A. sigorta şirketi aleyhine toplam 127.105,69 TL; başvurucu Şirketler ve davalı şoför aleyhine toplam 258.385,72 TL üzerinden ilama dayalı icra takibi başlatmıştır.

5. Başvurucu Şirket (2), Malatya 2. İcra Hukuk Mahkemesinde 15/1/2021 tarihinde şikâyet davası açmıştır. Dava dilekçesinde icra takibine dayanak ilamın üçüncü ve dördüncü fıkralarında belirtilen maddi tazminat miktarından müşterek ve müteselsil olarak sorumlu tutulduğunu, sorumlulardan A. sigorta şirketinin 14/3/2017 tarihinde ödeme yaptığını ve davalılara 17/3/2017 tarihinde icra müdürlüğünce reddiyat yapıldığını belirtmiştir. Hükmün beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen manevi tazminat miktarı ile on birinci fıkrasında belirtilen vekâlet ücretinden müşterek ve müteselsilen sorumlu olduğuna dair bir ifade bulunmamasına rağmen alacaklılarca böyle bir ibare varmış gibi sorumluluk oranı belirtilmeden takip başlatıldığını, hükmün beşinci, altıncı ve on birinci fıkraları gereği alacak tutarından 1/3 oranında sorumlu olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca hükmün sekizinci ve on beşinci fıkralarında belirtilen yargılama giderlerinden 1/4 oranında sorumlu olduğunu, yeniden hesaplama yapılması talebinin icra müdürlüğünce 14/1/2021 tarihinde reddedildiğini ifade etmiştir.

6. Malatya 2. İcra Hukuk Mahkemesi 7/4/2021 tarihinde şikâyetin kabulü ile Malatya İcra Dairesinin 2017/8061 Esas sayılı dosyasında 14/1/2021 tarihli işleminin iptaline, davacı-borçlunun sorumlu olduğu miktarın 110.175,62 TL olduğunun tespitine karar vermiştir. Karar gerekçesinde, takibe dayanak Bölge Adliye Mahkemesinin ilamının beşinci, altıncı, sekizinci, on birinci ve on beşinci fıkralarında müştereken ve müteselsilen ibaresinin bulunmadığı, ilamın beşinci, altıncı ve on birinci fıkralarında davacı ile birlikte üç sorumlunun bulunduğu, dolayısıyla davacının ilamın bu fıkralarına göre sorumlu olduğu miktarın 1/3 oranında olduğunu belirtmiştir. İlamın sekizinci ve on beşinci fıkralarında ise davacı ile birlikte dört sorumlunun olduğunu, davacının sorumlu olduğu miktarın 1/4 oranında olduğunu, icra dosyasında da dört borçlunun bulunduğunu, davacının icra harç ve giderlerinden de 1/4 oranında sorumlu olacağını ifade etmiştir. Karar, istinaf ve temyiz incelemesinden geçerek kesinleşmiştir.

7. Başvurucu Şirket (1) de Malatya 1. İcra Hukuk Mahkemesinde 22/6/2021 tarihinde şikâyet davası açmıştır. Dava dilekçesinde alacak kalemlerinden sorumluluk oranlarının hatalı hesaplandığını, dayanak ilamın beşinci, altıncı ve on birinci fıkraları gereği alacak tutarından 1/3 oranında sorumlu olduklarını, ilamın sekizinci ve on beşinci fıkraları gereği alacak tutarından 1/4 oranında sorumlu olduklarını, yeniden hesaplama yapılması talebinin icra müdürlüğünce reddedildiğini belirtmiştir.

8. Malatya 1. İcra Hukuk Mahkemesi, şikâyetin kısmen kabulüne ve kısmen reddine karar vermiştir. Karara karşı taraflar istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 12. Hukuk Dairesi 2/1/2023 tarihinde davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine, başvurucu vekilinin istinaf başvurusunun kabulüne, kararın kaldırılmasına ve yeniden hüküm kurmak suretiyle davanın kabulüne karar vermiştir. Buna göre Malatya İcra Müdürlüğünün 2017/8061 Esas sayılı dosyasında Müdürlüğün 14/1/2021 tarihli ret kararının iptali ile takipte icra emrinde; davacı borçlu başvurucu Şirket (1)'in 21/6/2021 tarihi itibarıyla takipte borç miktarının %9,10 harç oranına göre 113.105,72 TL olarak belirlenmesine, davacı borçlu yönünden takibin bu şekilde düzeltilmesine kesin olarak hükmetmiştir.

C. Tavzih Kararı ve Bireysel Başvuru Süreci

9. Davacılar 27/4/2022 tarihinde Bölge Adliye Mahkemesine sunduğu dilekçe ile icra takibine konu ilamda yer alan hükmün beşinci, altıncı, sekizinci, on birinci ve on beşinci fıkralarında "müştereken ve müteselsilen" ifadesine yer verilmediğini ve hükmün icrasında tereddüt oluştuğunu belirterek tavzih talebinde bulunmuştur. Ayrıca başvurucu Şirket (1)'in şikâyet yoluna başvurduğunu, İcra Hukuk Mahkemesince sorumluluk oranlarının düzeltilmesine karar verildiğini, bu nedenle icra dairesince toplam 111.881,54 TL tutarın iadesinin talep edildiğini belirtmiştir.

10. Bölge Adliye Mahkemesi, söz konusu dilekçeyi başvuruculara tebliğ etmeksizin dosya üzerinden yaptığı inceleme sonucunda 29/4/2022 tarihli ve tashih şerhi başlıklı karar ile tavzih talebinin 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 305. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince kabulüne kesin olarak karar vermiştir. Bu bağlamda hüküm fıkrasının manevi tazminat miktarlarına ilişkin beşinci ve altıncı fıkraları ile yargılama giderlerine ve vekâlet ücretine ilişkin sekizinci, on birinci ve on beşinci fıkralarının ilgili kısımlarına "müştereken ve müteselsilen" ibareleri eklenmek suretiyle hükmün bu yönden tavzihine hükmetmiştir. Karar gerekçesinde, verilen kararın hüküm fıkrasının üçüncü ve dördüncü fıkralarında hükmolunan tazminatın davalılardan "müştereken ve müteselsilen" tahsiline karar verilmesine rağmen beşinci, altıncı, sekizinci, on birinci ve on beşinci fıkralarında bu ibareye sehven yer verilmediğini ve yapılan bu hatanın infazda tereddüde yol açacağını belirtmiştir.

11. Başvurucular, nihai kararı 11/5/2022 tarihinde öğrendikten sonra 8/6/2022 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. Başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

II. DEĞERLENDİRME

12. Başvurucular; hükmün tavzih yolu ile değiştirilemeyeceğini, tavzih kararı ile borç ve sorumluluk durumlarında değişiklik yapılamayacağını belirterek hukuki güvenlik ve belirlilik ilkesinin, kesin hükme saygı hakkının ve mülkiyet hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.
13. Başvuru, adil yargılanma hakkının güvencelerinden biri olan hakkaniyete uygun yargılanma hakkı kapsamında incelenmiştir.

14. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

15. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kural olarak adil bir yargılama sürecini sağlamaya yönelik teminatlar içermektedir. Bu bakımdan adil yargılanma hakkı, davanın taraflardan biri lehine sonuçlanmasını güvence altına almamakta; diğer bir ifadeyle adil yargılanma hakkı temel olarak yargılama sürecinin ve usulünün hakkaniyete uygun olarak yürütülmesini teminat altına almaktadır ((emsal başvuru) [GK], B. No: 2020/23093, 15/2/2024, § 38).

16. Kesin hükme saygı (res judicata) ilkesi, yürürlükteki kurallara göre çözümlenen bir konunun o konunun ilgilileri arasında -kanunun öngördüğü iade-i muhakeme gibi ayrık durum dışında- yeniden incelenmesine engeldir. Değişik kanunlarda yer alan bu hukuksal kurum, yargı alanında kararlılık sağlamak amacına bağlanmaktadır. Biçimsel ve nesnel anlamda tanımları yapılan bu kurumun ögeleri; yargı kararlarına tanınan bir nitelik olması, bu niteliğin yasalarla tanınması ve yargı kararına uyulması zorunluluğudur (AYM, E.1988/36, K.1989/24, 2/6/1989).

17. Kesin hükme saygı ve kesin hükmün bağlayıcı olması, hükmü veren mahkeme de dâhil diğer bütün mahkemelerin ve diğer ilgili kurumların bu kararla bağlı olması anlamına gelir. Yargının verdiği ve bağlayıcı olan kesin hüküm, zarar gören taraflardan biri açısından işlevsiz duruma getirilmişse adil yargılanma hakkının sağladığı güvencelerin bir anlamı kalmayacaktır ((emsal başvuru) [2. B.], B. No: 2013/1752, 26/6/2014, § 65; (emsal başvuru) [1. B.], B. No: 2013/1313, 26/2/2015, §§ 53, 54).

18. Mahkemeler, aynı konuda aynı dava sebebine dayanarak aynı taraflar hakkında önceki bir davada verilmiş bir kesin hüküm ile bağlı olup aynı davayı bir daha göremez. Açılan bir dava hakkında kesin hükmün bulunmaması, dava şartlarındandır ve taraflar bu konuda usule ilişkin bir itiraz hakkına sahiptirler (B. No: 2013/1313, § 54).

19. Kesin hükme saygı, uluslararası hukuk düzenine özgü hukukun genel ilkelerinden biri olarak kabul görmektedir. Anayasa'nın 138. maddesinin son fıkrasında düzenlenen yargı kararlarının geciktirilmeksizin uygulanması yükümlülüğü, hukukun genel ilkelerinden biri olarak da kabul edilen kesin hükme saygı ilkesinin bir gereğidir (B. No: 2013/1752, § 65).

20. Adil yargılanma hakkı ile bağlantılı olan kesin hükme saygı ilkesi, kesinleşmiş bir mahkeme hükmüyle bireylere tanınan statüye (hak ve borçlara) hukuk düzenince istisnai durumlar dışında müdahale edilmemesini gerekli kılar. Bunun sonucu olarak mahkemeler, aynı konuda aynı dava sebebine dayanarak aynı taraflar hakkında verilmiş olan hüküm ile bağlıdır. Kesin hükmün

dokunulmazlığı ilkesi mutlak değildir. Bazı istisnai durumlarda kesin hükme müdahale edilmesine hukuk sistemleri cevaz verebilir. Nitekim usul hukukunda sınırlı hâllerde uygulanmak üzere buna yönelik bazı müesseseler (hükmün tavzihi, tashihi, tamamlanması, yargılamanın yenilenmesi, kanun yararına temyiz) öngörülmüştür. Bunun dışındaki müdahalelerin olağan yargısal süreçteki gibi deliller yeniden değerlendirilerek kesin hükmün esastan yeniden incelenmesi sonucunu doğurmaması gerekir ((emsal başvuru) [GK], B. No: 2018/10018, 27/10/2021, § 63).

21. Kesinleşmiş bir mahkeme kararına müdahaleyi gerekli kılan önemli ve zorlayıcı koşulların varlığının somut gerekçelerle ortaya konulduğu istisnai hallerde ilgili usul kanunlarındaki düzenlemelere uyulması koşulu ile kesin hükme müdahale edilmesi mümkün olacaktır. Başka bir ifadeyle hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerinin bir gereği olarak kesin hükmün ortadan kaldırılmasının şartlarının ve usullerinin kanunda açıkça düzenlendiği hallerde kesin hükme müdahale mümkündür (benzer yöndeki değerlendirme için bkz. B. No: 2018/10018, § 65).

22. Başvuruya konu yargılamada Bölge Adliye Mahkemesi 18/11/2020 tarihli kararında hükmün beşinci ve altıncı fıkralarında hükmettiği manevi tazminatın, sekizinci, on birinci ve on beşinci fıkralarında hükmettiği yargılama giderleri ile vekâlet ücretinin davalılardan alınarak davacılara verilmesine karar vermiştir. Davacılar 27/4/2022 tarihinde Bölge Adliye Mahkemesine sunduğu dilekçe ile hükmün beşinci, altıncı, sekizinci, on birinci ve on beşinci fıkralarında başvuruculların sorumluluk durumlarına ilişkin karar yönünden hükmün icrasında tereddüt oluştuğunu belirterek söz konusu fıkralara "müştereken ve müteselsilen" ifadesi eklenmek suretiyle tavzih talebinde bulunmuştur. Bölge Adliye Mahkemesi, dosya üzerinden yaptığı inceleme sonucunda 29/4/2022 tarihli karar ile tavzih talebinin 6100 sayılı Kanun'un 305. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince kabulüne karar vermiştir. Hüküm fıkrasının beşinci, altıncı, sekizinci, on birinci ve on beşinci fıkralarının ilgili kısımlarına "müştereken ve müteselsilen" ibareleri eklenmek suretiyle hükmün bu yönden tavzihine kesin olarak hükmetmiştir.

23. Başvurucular, davacıların tavzih dilekçesi vermesi üzerine kesinleşen hükmün tavzih yolu ile aleyhlerine olacak şekilde değiştirilmesinden yakınmaktadır.

24. Bölge Adliye Mahkemesinin 29/4/2022 tarihli kararı 6100 sayılı Kanun'un 305. maddesinde yer alan hükmün tavzihi düzenlemesine dayanmaktadır. 6100 sayılı Kanun'un "Hükmün tavzihi" başlıklı 305. maddesinin (1) numaralı fıkrasında hüküm yeterince açık değilse veya icrasında tereddüt uyandırıyor yahut birbirine aykırı fıkralar içeriyorsa icrası tamamlanıncaya kadar taraflardan her birinin hükmün açıklanmasını veya tereddüt ya da aykırılığın giderilmesini isteyebileceği düzenlenmiştir. Bununla birlikte söz konusu maddenin (2) numaralı fıkrası uyarınca hüküm fıkrasında taraflara tanınan haklar ve yüklenen borçlar tavzih yolu ile sınırlandırılamaz, genişletilemez ve değiştirilemez.

25. Yargıtay 6100 sayılı Kanun'un 305. maddesindeki düzenleme gereği istisnai hâllerde hüküm açık değilse ve hüküm fıkraları birbirine aykırı ise ya da uygulanmasında tereddütler oluşturacak nitelikte ise belli koşullarda hükmün tavzih edilebileceğini belirtmektedir. Tavzih yolu ile ancak hükümdeki kapalılık, açık olmayan hâl, tereddüt ya da çelişkinin ortadan kaldırılabileceğine işaret etmektedir. Yargıtay, hâkimin verdiği hüküm ile bağlı olduğunu ifade etmektedir. Hâkimin sonradan

hükmün yanlış olduğu veya kararda eksik hususlar bulunduğu kanaatine ulaşsa bile hüküm temyiz edilip bozulmadıkça veya yargılamanın iadesine karar verilmedikçe verdiği kararı değiştiremeyeceği gibi unutulan bir husus hakkında karara sonradan ekleme yapmasının veya bu konuda ek bir karar vermesinin de mümkün olmadığını belirtmektedir. Yargıtay, kanunda düzenlendiği üzere tavzih yolu ile hüküm fıkrasında taraflara tanınan haklar ve yüklenen borçların sınırlandırılamayacağı gibi genişletilemeyeceğini ve değiştirilemeyeceğini vurgulamaktadır. Yargıtaya göre asıl hükmü değiştirerek hüküm sonucunu bertaraf edecek tavzih kararı verilemez (birçok karar arasından bkz. (kapatılan) Yargıtay 14. Hukuk Dairesinin 2/11/2011 tarihli ve E.2011/12195, K.2011/13312 sayılı; Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 25/6/2012 tarihli ve E.2012/7622, K.2012/11079 sayılı; (kapatılan) Yargıtay 13. Hukuk Dairesinin 5/11/2012 tarihli ve E.2012/17867, K.2012/24746 sayılı; Yargıtay 12. Hukuk Dairesinin 22/11/2012 tarihli ve E.2012/16907, K.2012/34281 sayılı; Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 26/9/2022 tarihli ve E.2021/20642, K.2022/10786 sayılı kararları).

26. Bu yönüyle şeklî anlamda kesinleşen ve maddi anlamda da kesin hüküm gücüne ulaşan kararla ilgili tavzih yolu ile yeniden değerlendirme yapılmak suretiyle hüküm fıkrasında taraflara tanınan haklar ve yüklenen borçların sınırlandırılması, genişletilmesi ve değiştirilmesi mümkün değildir. Bir diğer deyişle taraflara tanınan haklar ve yüklenen borçlar yönünden tavzih yolu ile kesin hüküm ortadan kaldırılamaz.

27. Söz konusu uyuşmazlıkta davacıların tavzih talebi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince hükmün manevi tazminata ilişkin beşinci ve altıncı fıkraları ile yargılama giderlerine ve vekâlet ücretine ilişkin sekizinci, on birinci ve on beşinci fıkralarına başvurucuların sorumlulukları yönünden "müştereken ve müteselsilen" ibareleri eklenmek suretiyle hükmün tavzihine karar verilmiştir. Bu çerçevede tavzih kararı ile başvurucuların kesinleşen hükümde belirtilen sorumluluk durumlarının değiştiği görülmektedir.

28. Bölge Adliye Mahkemesinin usul hukukunda öngörülmemiş bir yöntemle kanuni dayanağı olmaksızın kesinleşmiş hükme müdahale edilmesini gerektirecek istisnai durumları yine usul hukukunda öngörülen müesseseler çerçevesinde objektif ve kabul edilebilir ölçüde ortaya koymadan kararın hüküm ve sonuçlarını başvurucuların aleyhine değiştirecek şekilde karar verdiği anlaşılmıştır. Dolayısıyla başvurucuların hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

29. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

III. GİDERİM

30. Başvurucular; ihlalin tespiti ve yeniden yargılama yapılması ile maddi ve manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

31. Başvuruda tespit edilen hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında

Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. (emsal başvuru) [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; (emsal başvuru) [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; (emsal başvuru) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

32. Öte yandan hak ihlali kararından Anayasa Mahkemesinin davanın neticesiyle ilgili bir tutum sergilediği sonucu çıkarılmamalıdır. Anayasa Mahkemesince verilen hak ihlali kararı uyuşmazlığın sonuçlarından bağımsız olup davanın kabulüne, reddine ya da beraate veya mahkûmiyete karar verilmesi gerektiği anlamına gelmemektedir. Kural olarak yargılamanın her aşamasında olduğu gibi ihlalin sonuçlarını gidermek üzere yeniden yapılacak yargılama sonunda da delillerin dava ile ilişkisini kurma ve bunları değerlendirip sonuç çıkarma yetkisi ilgili mahkemelere aittir.

33. İhlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasının yeterli bir giderim sağlayacağı anlaşıldığından başvuruculara tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkı kapsamındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,
C. Kararın bir örneğinin hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere Gaziantep Bölge Adliye Mahkemesi 17. Hukuk Dairesine (E.2019/244, K.2020/1206) iletilmek üzere Akçadağ Asliye Hukuk Mahkemesine (E.2017/74, K.2018/38) GÖNDERİLMESİNE,

Ç. Başvuruculara tazminat taleplerinin REDDİNE,

D. 664,10 TL harç ve 40.000 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 40.664,10 TL yargılama giderinin başvuruculara MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvuruculara Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 22/9/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.